

декларації на Бергенській конференції. Ця конференція відбулася 19 травня 2005 року. Цей час можна вважати часом входження до європейського інтелектуального простору. Відтоді почали з'являтися свої позитивні й негативні сторони приєднання України до Болонського процесу. На сьогоднішній день в Україні вже помітно відчуються закладені основи болонської системи. Серед них є: введення незалежного тестування для школярів, спрощення системи рівнів випускників, запровадження єдиної системи оцінювання, а також створення Національної групи промоутерів, яка займається регулюванням Болонського процесу в Україні. Говорячи про цей процес, не можна не згадати про активне приєднання України до так званої «Великої хартії університетів». Велика хартія університетів – це результат пропозиції з якою в 1986 році Болонський університет звернувся до провідних університетів Європи. Це документ, покликаний відзначати університетські традиції і налагоджувати зв'язки між європейськими університетами, а також бути натхненням для відкриття університетів по всьому світу. На сьогодні до Великої Хартії приєдналося 530 університетів, серед яких 30 українських [3, с. 20]. На нашу думку, це вже є хорошим свідченням успішності впровадження європейської інтеграції.

Ми також підтримуємо ту думку, що впровадження мобільності, вільний вибір предметів, збільшення ролі студентського самоврядування та динамічна, систематична робота студента протягом всього навчального року є дійсно хорошою ідеєю, яка в свою чергу сприятиме покращенню якості підготовки учителя Нової Української Школи.

Окрім того, помітною проблемою є те, що в Україні відчувається надлишкова кількість навчальних напрямів та спеціальностей, а також присутнє недостатнє визнання і незатребуваність рівня «бакалавр». Проблемою також вважається збільшення розриву зв'язків між освітянами і працевлаштувачами, між сферою освіти та ринком праці.

Але все ж таки, незважаючи на значні труднощі та недоліки, Україна активно запроваджує основні ідеї Болонського процесу в університетському просторі. Отже, той факт, що наша країна активно інтегрується в нього є дійсно досить позитивним. Адже у такої системи як болонська є дуже багато своїх перспектив, які сприятимуть розвитку не тільки самої освіти, а і активному розвитку всієї країни. Окрім того, потрібно пам'ятати, що саме наша українська педагогічна освіта завжди була і є помітною в європейському просторі, а такі видатні постаті вітчизняної педагогіки, як А. Макаренко, В. Сухомлинський, Г. Ващенко та інші – є знаними не тільки в Україні, а й в усьому світі.

Список використаної літератури

1. Журавський В. С. Болонський процес: головні принципи входження в Європейський простір вищої освіти / Журавський В. С., Згуровський М. З. – К. : Політехніка, 2003.
2. Кремень В. Г. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003–2004 років) / За редакцією В. Г. Кременя. – К., 2003.
3. Степко М. Ф. Болонський процес у фактах і документах / Степко М. Ф., Болюбаш Я. Я., Шинкарук В. Д., Грубіянюк В. В., Бабин І. І. – К., 2003.

Наталія ЦИБ

ОБҐРУНТУВАННЯ МІСІЇ УНІВЕРСИТЕТУ ЯК ЄДНОСТІ ВСЬОГО ЛЮДСТВА В ТВОРЧІЙ СПАДЩИНІ ДЖ. Г. НЬЮМЕНА

Останні роки в Україні активно почали обговорювати проблеми вищої освіти. Насамперед це стосується місії університетів. У середньовічному суспільстві місією університету було навчання, сьогодні у Новому суспільстві ця місія сягнула єдності наукових досліджень і викладання педагогів. Головною фігурою став викладач, який має стимулювати допитливість студента до науки шляхом щоденного ознайомлення своїх учнів з чимось новим (темою або певною цікавою науковою роботою). Але, не дивлячись

на вище названу мною місію університету, суспільство нашої держави поділилося на 2 частини – одні вважають, що основною місією університетів є надання викладачами певних знань; інші вважають, що мета університету полягає в підготовці високоосвічених фахівців для різних галузей науки. Чимала частина роботодавців завжди погоджується з останніми, адже їм потрібен не абихто, а висококваліфікований фахівець у тій чи іншій галузі. Реальне місце університету у сучасному суспільстві не може показати жоден підхід. До теми вищої освіти зверталися безліч педагогів та знавців педагогічної думки (що засвідчують українські переклади праць Джона Генрі Ньюмена, Вільгельма фон Гумбольдта, Ганса-Георга Гадамера та інших) але чи дійшли вони до істини?

Мета моєї наукової розвідки – висвітлення поглядів відомого англійського теолога, педагога, церковного діяча, мислителя і літератора XIX століття Дж. Г. Ньюмена на місію університету.

Хочу зупинитися на праці Джона Генрі Ньюмена (1801–1890) «The Idea of a University» («Ідея університету»). Це один із класичних творів, в основі якого – філософське міркування про мету, зміст та ідею закладів вищої освіти. Ціль університету – культивування інтелекту населення. У своїй праці університетське викладання автор розглядає у дев'яти бесідах. Усі ці бесіди щоразу доводять, що місію університету основна маса населення бачить у дуже звуженому розумінні. Завдання закладу вищої освіти полягає в тому, щоб сферою його діяльності стала інтелектуальна культура, формування інтелекту студентів – це основна мета університету. Дж. Ньюмен справедливо вважав, що всім університетам час від часу потрібно “оновлюватися”. Автор праці посилається на загальноприйнятий зміст ідеї університету, він стверджує, що університет повинен навчити універсального знання.

У самому первісному значенні Університет постає перед нами, як школа різноманітних знань, яку створили учителі з усього світу. Так як і школа, університет відображає потребу нашої природи, він ніби є зразком якогось нового середовища, це середовище йде на користь усьому суспільству. Університетська освіта – це один із найпотужніших і неперервних процесів людства, зазвичай вона має заздалегідь визначену мету. Як ми вже знаємо з історії, кожне покоління формує наступне, і найголовнішим, найособливішим предметом цього процесу формування є звичайна книга. І це правда. Давайте поміркуємо про рівень друкарства в Україні. Щоденно виходить неосяжне море періодичних видань, різних трактатів, серій наукових праць та різноманітної розважальної літератури, давайте зізнаємося самі собі, що жоден період у нашій історії не був такий сприятливий для поширення такої кількості навчальних видань, як наш. Твори здобули безсмертя за наших предків. Чи можемо ми зараз говорити, що маємо мало знань? Звісно ні, адже, при такому великому всебічному вихованню людини і при такій масштабній пропаганді усіх видів знань можна сказати, що не суспільство полне за знаннями, а знання самі прийдуть до суспільства. У руках викладача книга – найкращий інструмент освіти, а перевагою книг є те, що, по суті, вони є джерелами правди та авторитету.

Повернемося до значення “джентльмена” у творі Дж. Г. Ньюмена. Добрі манери та шляхетне виховання формуються у суспільстві, але вони дуже індивідуальні. Справжній джентльмен мусить мати такі риси: гарні манери спілкування, рівну поставу, пряму ходу, жести, голос, чемність, красномовність, відвертість, витримку, розважливість та щедру руку. Окремі риси потрібно набути, інші даються природою. Без чудового кола спілкування ви не станете джентльменом, не навчитеся спілкуватися, тут допоможе лише школа манер. Ми не можемо придумати новий спосіб, який допоможе зберегти традиції “джентльменського” виховання. Тому що він один.

Основними критеріями відбору до Університету були та залишаються геній та талант. У праці Дж. Ньюмена бачимо, що у вищій школі панує дух братерства та інтелектуальної спільноти. Фундаментом управління став розум. До професорів прийшло

багатство і визнання. Студенти гордо говорили, що вони земляки вчителів, і пишалися тим, що вони навчалися у них. Університетські професори виконували подвійну функцію: опікувалися відвідувачами та викладали у школах. Наставники всіляко підтримували молодь та допомагали студентам.

Підсумовуючи вищесказане, ми дійшли висновку, що Університет допоміг суспільству розвиватися, зробити стрімкий крок вперед, а робота викладачів була і залишається неоціненною роботою. Потрібно цінувати будь-яку працю. Потрібно бути тим “джентльменом”, про якого нам говорить Джон Генрі Ньюмен, та мати хоча б частину тих рис, які у своїй роботі нам назвала Марія Зубрицька, аналізуючи спадщину всесвітньо відомого англійця.

Список використаної літератури

1. Ідея університету: антологія / упоряд.: М. Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська; відпов. ред. М. Зубрицька. Львів: Літопис, 2002. 304 с.
2. *Ньюмен Дж. Г.* Ідея університета. Мінск: БГУ, 2006. 208 с.